

इह उ विष्णुसममडा. कलविग्रहसमडा. थमकाधिशयममडा. मित्रउवेविममडा. ॥  
 कनयमं विजाजानं विपुं वविषनीयतिं. ॥ प्रवाङ्गिनं वृत्तं कुरु. तसुवन्ति सदावृद्धाः ॥ ८२ ॥  
 कनीतिजाजामं गी. वृषनीयति वाक्क. वृत्तं कुरु. तसुवन्ति सदावृद्धाः ॥  
 कसंशोनास्ति विष्णुस. कुर्याया कुरुताजति ॥ कुरुताजना. सुतिवृत्ति. कुरुताजना. ॥  
 वित्तं ॥ ८३ ॥ कुरुताजना. कुरुताजना. कुरुताजना. कुरुताजना. ॥  
 ॥ नास्ति सत्यं सदावृद्धाः ॥ कुरुताजना. कुरुताजना. ॥  
 ॥ ८४ ॥ कुरुताजना. कुरुताजना. कुरुताजना. कुरुताजना. ॥  
 ॥ ८५ ॥ कुरुताजना. कुरुताजना. कुरुताजना. कुरुताजना. ॥  
 ॥ ८६ ॥ कुरुताजना. कुरुताजना. कुरुताजना. कुरुताजना. ॥  
 ॥ ८७ ॥ कुरुताजना. कुरुताजना. कुरुताजना. कुरुताजना. ॥  
 ॥ ८८ ॥ कुरुताजना. कुरुताजना. कुरुताजना. कुरुताजना. ॥

ASHA ARCHIVES

8621

196  
Cauakya



३  
सिद्धांथश्रव. मिताडाथश्रव. बाऊकुलडांथश्रव. धनसडाविष्णुसन् जीवयासंसय ॥ ॥  
विविधांसह विष्णुसंयानव ४ कर्तुमिच्छति ॥ सवृक्षाग्रेषूस्सूफ ४ पतित ४ प्रतिबुधत ॥  
॥ ८ ॥ ग्वकपूवषनश्रवसां. गङ्गाडाविष्णुसयातं. धनमनूषश्रवसिमावासदं. कर्तुमिच्छति  
डाथ ॥ ॥ धनक्षान्यप्रया. गेषू. विशासंग्रह. धेषू. आसावयवसावषू. त्यकलकु ४  
सदाहवत ॥ ९ ॥ धनदयकश्रवसन्. वीहिं. त्यादिदयकश्रवसन्. विशासंग्रह  
श्रवसन्. आसावयायश्रवसन्. यवसावयायश्रवसन्. लजायायमगडा ॥ ॥ नगु  
वसहभीमाता. नगुवसहभीपितायसावतिमसावाजं. सावादधिहस्तव ॥ १० ॥



सकलपूज्यां मां मरुतं गुनतु लमखः ववृश्वं सनं गुनतु लमखः ग्वयुगुनतुः  
थडाहदये धिकाया उ. संसाजसमूय नतत्रपूडा ॥ ॥ मातागंगा समंतीर्थः विनायक  
वमवव ॥ गुनः कदाजसमंतीर्थः मातागंगा पून ४ पून ४ ॥ ११ ॥ सकलपूज्यां मा  
मरुतं गंगा मरुतं ववृश्वं पूषजतीर्थः गुनः कदाजतीर्थः मा मरुतं वा नं २ गंगा ॥ ॥  
विद्या नृपं कृयाताः कमा नृपं तयस्विताः । का किलाता स्व नृपं नाजी नृपं पतिवु  
ता ॥ १२ ॥ कृ नृपं जनद कया नृपं श्वं विद्याः तयस्वी अविद कया नृपं श्वं क  
माधर्मः का किल अगलद कया नृपं श्वं स्व नृपं मिता जनया नृपं श्वं सती धर्मः ॥  
नवविद्या समावेधुर्नवव्याधि समाविष्ट ॥ नवायत्यसमः स्तुता नवदेवा सनं वनं ॥ १३ ॥



विद्या न समान स न संसृज न म इः व्याधित समान स न संसृज न म इः थडा काय मा बाया क तिः  
 स न संसृज न म इः देव या। क ति व ल स मा र्क म इः ॥ विद्या प्र स सि ता मि तुः  
 रा य्या मि तु गृह षू व ॥ अ तु व स्यो ष ध मि तुः ध र्म मि तु प ज ग र्व ॥ १४ ॥ प ज  
 द भ या मि तु रु न वि श्या घ न या मि तु रु न ति त्रिः जा ग या मि १ ग रु नं अ ष धिः प ज  
 लो क या मि तु रु न ध र्म ॥ ॥ दू ना धी ना वि षं वि श्याः अ जी र्णं रा रु तं वि षं विः  
 वं ग म हि दं त्रि दु स्यः वृ ह्म स्य त नू णी वि षं ॥ १५ ॥ ना का न अ र्था स म द त  
 ना सः स ना वि श्या वि ष रु नः अ जी र्णं रु न ना सः त का व मु क वि ष रु नः दं त्रि दु श

ह्यो लोकोत्तरे



वनास(ग)ष्टिद कं विषरुनः वृद्धकानरुनतासः तनूहीकृतिनिविषरुनं ॥ ॥  
अनास्यासेहताविद्याः नित्यसासेहता ४ मिथ ४ ॥ कवीजनरुनं कृत्तुः रत्नया  
धेहतानृपा ४ ॥ १० ॥ अस्यासमयाततासः सयाविद्याः वाजसनंः डपदासकृन  
तासः मिसाऊनयासिद्धिरुतं अऊग्यपूसायितासः कृत्तुमासामाहानरुनः दा  
सीजनमरुिनतासः नाजाहानरुनं ॥ ॥ यस्यपूजानविद्यां नमः जानवपति  
त ४ ॥ अंधकावंकुनं तस्मनष्टुवंड वसर्वनी ॥ १० ॥ ग्वक्कपूवृषयाह्वंसत्वंः ६  
कायमायाः गमस्तुंगमसत्रगूनां मरुनः हानीमरुनः थक्कपूवृषयाकृनरुनः कृ  
रुपकृयाजात्रि(थ) अंधकान ॥ ॥ गवनीदीपकभ्यंदुः प्रणतनविदीपक ४ ॥



ॐ लोका दीपका धर्मः सुपुत्रः कुल दीपकः ॥ १८ ॥ नाशिआमतश्च न चंद्रमाः  
 दिनया मतश्च नः सुपुत्रः ॐ लोकाया मतश्च लं धर्मः कुलया मतश्च नः सुपुत्रः  
 कायः ॥ ॥ जनना चोपनना च यस्म विद्यां पुत्रकृतिः । अन्नमौ तदा तारुयः ॥  
 ताः पंचेन यितनः स्मृताः ॥ १९ ॥ थडाऊ नम विडाऊ थडापुति पालयाक ऊः  
 थडाविद्यासनऊ नयमदअनऊऊ रुयनकायाक ऊ थतकाऊ अथडाः  
 ववूधाय ॥ ॥ गुनपत्नी नाऊपत्नी मित्रपत्नी तथेवद ॥ पत्नीमाता स्वमाः  
 तावः पंचेनामा तनः स्मृताः ॥ २० ॥ गुन्यातिनि नाजायातिनि मित्र

निता

दशवर्षाणि ३



याति जि. थडा कला तथा साम. थडा साम. थतु दाक्क १ थडा सामक्षय ॥ २१ ॥  
 लालय संव वर्षादिना उचन। संप्राप्य धाउ (ध) वर्ष. पूज मित्र समावधत ॥ २१ ॥ काः  
 यमावास्व कृद न कृयश्च जंदादोना १ कि दत्त १० कृजं ताउ नयं. वि शान्ता दिसनः  
 कं. जि मष १० द दत्त ना समिग ला नयं त म ॥ ॥ ला न ना द रुवा दाषा. कोउ ना व रुः  
 वागु धा १। तस्मात्पुत्रं व भिष्यन्. ताउ यन्त्र तु लालयत ॥ २२ ॥ कायमावा थडा सख  
 न कृयान् अनेक दोष नाक. ताउ लयं तथा त नृसंख्या मे धवा क. थत न थडा पूज कृज स  
 त्वं. भिष्य कृज सत्वं. ताउ लयं त यमात्र ॥ ॥ नृया सा सो यदि स्यातां. प्रकृया कि प्रया  
 जनं। तावू सो यदि न स्यातां. प्रकृया कि प्रया जनं ॥ २३ ॥ ग्वक्क पू नृषया नृषव सत्तः



स. उकविलन मूखा सद तं थ कया हानम इ न कू. ग्व कया. उकविलन. मूखा सम  
दत. थ कया हानद यान आ खनम सता ॥ ॥ पू. गामु विवि. ध. म. मु. निया. अ. ४. सत तं ॥  
वृ. ध. ४॥ नीति ह्यवृद्धि संपन्ना. रु वंति खलू पूजिता ४॥ २४ ॥ अनिलाकन. थडा  
पू. उ. प. नि. गामु स. अ. अ. ल. प. मा. न. गामु स. या. त. नीति सियू. वृद्धि दयू. लोक मान्य यायू ॥  
॥ प. ० पू. उ. कि. मा. ल. स. म. प. (०) रा. न. वा. रु. क. ४। प. ० त. ४ पू. उ. तं. जा. जा. प. ० पू. उ. दिन. दिन. ॥  
॥ २४ ॥ पू. ना. पू. र्व. काल. स. वा. न. क. अ. षि. त. ४ थडा पू. उ. हा. तं. माल. स. या. य. म. त. गामु स.  
रु. तं. गामु स. स. न. सा. रु. वि. या. श. य. मा. वि. डा. गामु स. न. सा. महा. वा. जा. तं. मा. न्य. या. य. थ. तं. न. ॥



०१

दिनप्रतिं आखनस्य कृतं ॥ ॥ ७८ ॥ धृक्क्रियतां यत्नः किमता न्यस्यमाजनं । किं वियक्तं  
 नद्यं भस्मि । गोवक्रान विवर्जिता ॥ २० ॥ ७९ ॥ दयसः यत्नमाकृतं । मवताकृतं प्रयाः  
 कृतमइ ॥ गच्छधकधनसा । इइमइसा यं ० न क्वायकतयानमूलकानिमख ॥ ॥  
 नवस्यारुवधं नृपः । नृपस्यारुवधं गुह्यं । गुह्यस्यारुवधं ह्यनं । ह्यनस्यारुवधं कृमा ॥ २१ ॥  
 मत्तूयया स्यारुवधं नृपः । नृपया स्यारुवधं नृपः । नृपया स्यारुवधं नृपः । नृपया स्यारुवधं नृपः ।  
 नृपया स्यारुवधं नृपः । नृपया स्यारुवधं नृपः । नृपया स्यारुवधं नृपः । नृपया स्यारुवधं नृपः ।  
 धिं पृष्ठसिमाविश्रया । शमपृष्ठसिमायनं ॥ २२ ॥ ८० ॥ नृपः नृपः नृपः । नृपः नृपः नृपः ।  
 नृपः नृपः नृपः । नृपः नृपः नृपः । नृपः नृपः नृपः । नृपः नृपः नृपः । नृपः नृपः नृपः ।



मखत. दानरागककुन ॥ ॥ गुरुक्षस्य दतं नृपं. जभीलस्य दतं कुलं. असिद्धिमुदता  
विशा. जरागस्य दतं धनं ॥ २९ ॥ गुरुक्षस्य दत्तं नृपं. जभीलस्य दत्तं कुलं. असिद्धिमुदता  
कुलवर्थकं. सिद्धिमुदता. विशा. दानरागस्य दत्तं. ककुन धनवर्थकं ॥  
गुरुक्षस्य दत्तं नृपं. जभीलस्य दत्तं कुलं. सिद्धिमुदता. विशा. रागस्य दत्तं धनं ॥ ३० ॥  
नृपयाति सा कुनं. गुरुक्ष. कुलयाति सा कुनं. जभील. विशायाति सा कुनं. सिद्धि. धनयाति सा कु  
नं दानराग ॥ ॥ सुकुलजा जयत्कन्या. पूरु विशासुजा जयत्. यस्तज्जा जयत्. सु. मि  
रुं धर्म्मतिजा जयत् ॥ ३१ ॥ कन्याजा जयत्. रिक्तकुलस. पूरुजा जयत्. वि



यास. ग. क. जा. क. ज. य. श. वं. अ. य. दा. स. मि. त्र. जा. क. ज. य. श. वं. ध. र्म. स. ॥ ॥ ना. त्पु. त्वा. नि. ष. ना. म. ना. ॥  
नी. ति. नि. म्ना. ज. सा. ग. वं. । य. व. सा. य. स. दा. या. ता. ना. ति. या. या. म. दा. द. धि. ॥ ३२ ॥ उ. य. स. या. त. ना. ॥  
स. स. म. नृ. प. र्व. तं. जा. य. जि. डा. उ. वृ. म. श. डा. या. ता. लं. क. था. क. म. श. डा. सा. ग. व. स. मू. दं. या. ज. या.  
य. जि. डा. ॥ ॥ (॥ क. न. व. त. द. ह्व. न. पा. द. ते. का. क. न. व. । अ. व. ध्वं. दि. व. सं. क. र्मा. । द्या. ता.  
ध्व. य. न. क. र्म. स. ॥ ३३ ॥ (॥ क. कृ. पू. १. श. व. स. त्वं. वा. पू. x. श. व. स. त्वं. कृ. त्वा. क. श. व. स.  
त्वं. आ. ख. व. कृ. म्वा. १. उ. श. व. स. त्वं. दि. नृ. प्र. ति. । आ. ख. व. स. त्वं. कृ. न. दि. न. २. कृ. दि. द्या. द. त. ॥  
आ. ख. व. स. त्वं. कृ. त. ॥ ॥ जा. क. ता. नां. स. र. मा. धि. प्रै. वृ. ज. या. न्ति. पि. पी. लि. का. ॥ अ. ग. कृ. त्वं. ॥



नतयापि पदसंकनगच्छति ॥ ३४ ॥ उग्रममयातनास. सपानि. ॐ ह्यादिपकि  
जातन. दालकि १००० जाऊत. उग्रममयातन. पक्रियोवाजागवूठेन. सपानिः  
ॐ ह्यादिं लिहियमहू ॥ ५ ॥ मनेत्रर्थः ॥ मनेर्विद्या ॥ मनेः पर्वतसंघनं ॥ मनेर्धर्मश्च  
कामश्च व्याया मश्च मनेः ॥ ३५ ॥ धनदयकं नृनसत्त्वं. विद्यासनं नृनसत्त्वं  
पर्वतजायकं नृनसत्त्वं. धर्मयायकं नृनसत्त्वं. सवमाकार्ययायकं नृनसत्त्वं. नृनसत्त्वं सवमाकार्ययायकं ॥  
गुणगुणव्याविद्या. पूष्कवक्षधनतवा. अथवाविद्याविद्या. वकुलनापलस्यत ॥ ३६ ॥  
गुणयासवाया कनकलसां. गुणयातधनविद्या कानकलसां ॥ ३७ ॥ सवदि सतया ॥



इलसां ऊथवाविशानविशानदिनाडा इलसां धरं यतानरु क विशावायजियीडा ॥  
उकाक नपुदाताजं या गुवुता रिमान्यतं । धनयानिभर्त गत्वा वा धुवपुजायतं ॥ ३० ॥  
कृम्वउरु कृणारवजसनेक इजसां गुवु । धक्कगुवुयात । गेक्कगिब्यनरुमान्ययाय  
धक्कमनुष्यइजं । रिवायाजानि स । भर्तुकि क तकायान लिवा धुलमाकलसंज  
मइय ॥ ॥ पूरुक्क प्रत्ययाधीतं ताधीतं गुवुसंनिधो । न । धरुतं सरुस (ध) जाल  
गरुवु वमि य ॥ ३१ ॥ गुवुयाक मस्य संसरु लि सवात ध । वो ता ध सु । ग (ध)  
धलसा । जालयालतइ सावा (ध) सरुस (ध) सरुसलाक । धरुतं न गुवुताय साव ॥ ॥

धरि



ना

भिल्लमेलमंनलस्यपाठि त्वमिप्रसंगदं । अथोनहनक्षीविद्या पंचेत्तम्कामानिधि॥  
 ॥ ३९ ॥ वलालिदक्याम् । अलासिमरुयगुलि । मरुसयक साधुजनअमिप्रयाय  
 थदाजनाखूनखूयानरुयमदू अकनरुह्मव ॥ ॥ नदिजन्मनि अहत्वं अह  
 त्वं गुहमूयतं ॥ गुहमरु गुहमरुयांति वयोदधि घृतं यथा ॥ ४० ॥ जन्मकथनश्च  
 वृक्षयमख् अख् अयश्च गुहिकम् गुहपत्रीकायादान इह धनिय्यासिनं धन  
 अह ॥ ॥ किं कलनविभलन गुहवांपू अतनवशधनर्वमविभु क्षापि निर्गुहः  
 किंकविद्यति ॥ ४१ ॥ कलरिहानंमजिउ गुहमंदतनास गुहलानदू अह्न



जि

सा. समस्त लोक न मान्य याय. धनर्वी भक्षया बाजा. गुह्यज्ञानमदून. मान्यया कस इत्थं ॥  
 किं कलन विभलन. विशाहीन मुया न न ॥ अकलीना विविद्याय देव न विपूज्य ॥ ५२ ॥  
 भक्त विशास न नास. कलवंत कुर्यान. भक्त विशास न सा. कलवंत मरु न सा गच्छेत् ॥  
 वता मान्याते. मूर्ख मान्य याय ॥ ॥ नावार्थी वरु वदित्या. यावत्पात्रं न गच्छति ॥ ५३ ॥  
 ली. (रु) वगतं यात्र. नो काया ४ किं पुयाजनं ॥ ५३ ॥ विशास न. नाम अकथं. समस्तः  
 पात्रयात्र मधु ज्ञो. नाम नागत्रयिडा समस्त पात्रधून छात्र. नाम कृपयाजन ॥ ॥ ५४ ॥  
 ॥ ४ सर्वं पुष्पं त. पितृ वं ॥ अनिजर्थक ॥ वासुदेवं न मस्यंति. वसुदेवं न न जना ॥ ५४ ॥



जा

सर्वगुणानसुगुणकमान्ययायुः कायववधायमदृज्जांधायमदृदाशुं ह्यादिऊः  
 नयाविद्याजमखुः ग(थे)धनसा वसुधवधायभीकृष्टयाववधकसूतानं मान्यमया  
 क. कायशुक्लमान्ययाग. थतं नगुणतडाधनधक ॥ ॥ गुणकर्वन्ति दूजत्वं दूअपि  
 वसतां सतां ॥ कतकीगन्धमाध्याय स्वयंगकुंतिषटपदा ॥ ४७ ॥ गुनवत्कृवसः  
 नपाथानसः दूजशुनसत्वं सकललोकं उनिडा. ग(थे)धनसा. कतकीस्वानया. गन्धनः  
 उमजडाता (थे) ॥ ॥ विशात्वं वनृपत्वं व. नदि तुल्यपञ्चाक्रमं। स्वदंष्ट्रपूषतं नाजाः  
 विशासर्वगुणपूषतं ॥ ४८ ॥ भामुविशाडा नाजाडा तुल्यमखु. जाडाशुनं. थडादंशक  
 मान्ययायु. भामुसडा कृशुनं समस्तुथानस. मान्ययायु ॥ ॥ एकनापि सपूषग. विशा



ति

यूकनसाधना ॥ कलंपूज्यसिंहन. वन्दु (६) वपुकाधन ॥ ४१ ॥ ममुविशासना  
साधुवसा. सुपूज्यवसा. एकपूजनमक. थक्कसूयकायन. ग (७) चंदमानवापिः  
पुकाभयात. थमाधं थडा कलपुकाभयात ॥ ॥ विद्यायाराजनः कश्चित्कश्चिद्वयः  
सराजनः ॥ ४२ ॥ गवक्कमनूष्यकनः  
विद्यासडा. गवक्कमनूष्यकनधना. गवक्कमनूष्यकन. विद्यानं. धननं संपूक. गवक्कमः  
नूष्य. विद्यामसडा. धननं मइ ॥ ॥ नमस्तिरुलितावृत्ता नमस्तिरुलिताऊना ॥ ४३ ॥  
काष्ठं वसुर्वं वरिष्ठतनवमन्यत ॥ ४४ ॥ सिसडासिमाक्कक. गुगवकऊनः



ॐ

कलाक. शुभुलिगठसिमाडा. इर्जनडातितात. कमलाक ॥ ॥ नदिकमोदिवत्  
 वि. संध्याकालप्रयाजयेत् । आराधनामेथूननिडा. तथास्वाध्यायसवव ॥ ५० ॥ सं  
 ध्याकालस. ध्यानं यताकर्ममायमनडा. शोऊनयायमेथूनरागमाय. कुलडायक. आरव  
 लसन ॥ ॥ आराधनाकायनं व्याधिर्गर्हात्कृत्वा जातेये । अलक्रीकश्चसय्यायासपाथ  
 दायुषः कयः ॥ ५१ ॥ संध्याकालस. शोऊनयातसा. व्याधिनकय. मेथूनयातसा. अ  
 कर्मपूजयुजीजनकय. कुलडालसालक्रीपिलाय. आरवजसनसा. शोयुष्टयकय ॥  
 वदवदोंगतत्वह्नी. जयहासयवायदा ॥ श्रीगीर्वादयकोनित्य. मप्रवाहू. पूजादित ॥ ५२ ॥  
 वाजायापूजादितकृत्वा. ध्यायेत्कुलडावतकृयायसाज. वदोंगपूर्वकडिक. तत्वेह्यनसि



नि

आम्र ऊपध्वानतपपूर्वक. सामग्रांसेयेडा. श्रीभीर्वादविमन्नाडाथथिंदकपूनाहितः  
 पाय॥ ॥ प्राहूति (म) मदीपाल. द्विदकर्मविवर्जितः॥ विद्वद्वयवत्रित्यागीसमदृष्ट  
 ४समसूखः॥ ९३ ॥ ह्मनिका मल द्विदववनमकाक. दातात्यागी. इखसूखसमलोवपू  
 थक नाजायाय॥ ॥ कलगीलमु (ध) यम ४सत्यधर्मयनायर्षः॥ पुवीधः॥ धमालोदकाः  
 नाजाधकाविधीयत॥ ९४ ॥ कलवंतगीलवंत. सत्यवंतधर्मिष्ठ. वदुनविवकधक  
 मावंत. थथिंदक नाजायायकाग्य॥ ॥ कुनंयसतितल्लुहमपगरुसताऊवा. अना  
 यद्यचकलीय. नाधिवस्थतिशोकयत॥ ९५ ॥ काधि. कितायि. लाहिरिह्मति. आयमस्व  
 यवयः॥ विडाक. थथिंदक नाजायायमनडा॥ ॥ मूलवृत्तिदिनाधीनः॥ सर्ववत्तपनी  
 रुकः॥ इतिध्वयवसायीव. धम्माधकाविधीयत॥ ९६ ॥ ककार्यश्रुंटाकार्यसः



गार

हित धर्म्य वंत समस्त वत्तपनी का सडा. भील वंत. थथिंद क्क धर्मि द्ध धाम ॥ ॥  
 अथर्वेद कता रमा स १ सर्वरू १ प्रियदर्शन १। अथर्व भील गुरु (क्षयत. प्रववेद्या विधीयः  
 त ॥ ७१ ॥ सकल वेशांग भाम न संयुक्त ना नीरु द सिडा. लोक डा ना क. भीलः  
 स्वरावरिह. थथिंद क्क वेश याम ॥ ॥ पिरु पिता म हा द क १ भाम ह्म मिष्टः  
 पावक १। भुविष्म कठिन (ध्वेव. रूपका व १ पुष्प स्मृत ॥ ७२ ॥ अजा ववृति स वि  
 वक १। भाम सिडा. वाक्याय स डा. थथिंद क्क स डा वयाय ॥ ॥ सकृद क गृही  
 ता (धर्म लघु रू म्म जिता क्रव १। सर्व भाम समा लोकी. प्रव लष क डयत ॥ ७३ ॥  
 कपाल श क वा दान अर्थ थ डा. न ना न वा यरू. समस्त अक्रव रु द सिडा. ना ना भाम



की

सञ्जयासमाक. थथिंठ कलषक धम्य ॥ ॥ ॐ द्वि ताकालतत्व ह्वा. वलवानपि  
 यदर्थन ॥ १ ॥ अमुमादसदादक १ पुतादाव १ सुदयत ॥ १० ॥ का. र्थया मूनेन  
 पसिडा. वलवंग. लोकडात्वक. मूलाभीमशडा विवकृष्ट. थथिठ कृष्टाजीयाय ॥  
 समस्त कृत मस्तु १ पलित ग्वडित गुम १ ॥ धेय्य (मोय्य) गु (धायत) १ सनाधकाः  
 विधीयत ॥ ११ ॥ समस्त लोकतज्ञा कथा मूर्थसिडा. विवकृष्ट. पंचवर्ग प्रिय ऊय  
 वष. धीय्य वंग. गु हावंग. थ क संतोयाय ॥ ॥ समस्त दय मस्तु १ वारुनष  
 पत्राऊयः ॥ (मोय्य) वीय्य गु (धायत) मू धधका विधीयत ॥ १२ ॥ समस्त यमजाः  
 मियाडा वधिसिडा. सवया वाव सनसडा. मू वा. गु हावंग. थ क मू धवाजयाय ॥ ॥



मध्यावीवाग्यः प्राकः पत्रविलापनककः। धीवाग्यः (थाक वादीव. प्रषदूता विधी  
 यतः॥ ६३ ॥ बुद्धिर्वत. वतुनवचनं पत्रवाधयाक. (धैर्यवत. यथार्थः) प्राक. थः  
 धिंरुद्रदूतमायः॥ ॥ पार्थिवस्वरूपस्य. वदासिगुहलकः। यतसंवेदकं वा  
 आ. ललागविस्तु (थेवव॥ ६४ ॥ वाजाडोवासडागुधकाकान. न्यफनवाजावृद्धि  
 मानमातं. डाकुरुक्ष्मात्रियाय॥ ॥ अतः प्रवकूलीनोता. दयाकर्वतिसगुहं॥  
 आदिमध्यावसानपितरं आसंति विक्रियां॥ ६५ ॥ धनं निमित्तं. कलवतदयाः  
 वतं आजात आदिमध्यावसानत्वं विकानमरुडा॥ ॥ यक्षितं वृगुभः सर्व  
 मूर्धया वा मुकवतं॥ तस्मात्सर्वमरुमुध. प्राकृजकः प्रमस्यतः॥ ६६ ॥ हानि



मता

गुह्यजनयाकगुह्यसमस्तं इ. मूर्खजनयाकदावसमस्तं इ. थननमूर्खदालक्षि ० माः  
 नतवृत्तान्तिरुक्क अथमात्र ॥ ॥ प्राकृतियाश्रमात्रेण संतिनाहृ मुयागुह्य ॥ यमः  
 स्वर्गनिवासश्च. पुष्कजश्च धनागमः ॥ ५१ ॥ क्लान्तिगुह्यजो जवपा कार्यसुजायायाः  
 स्वतागुह्यदत्तं यमवर्द्धमानशयू. स्वर्गवासलायू. लक्ष्मीवृद्धिरुयू ॥ ॥ मूर्ख  
 नियाश्रमात्रेण जयादावामहीयते । अयमर्थनागश्च. नवकपतनं ध्रुवं ॥ ५२  
 मूर्खज्ञाजवपा कार्यसुजायास्वतादावदत्तं. अयमर्थनायू. अर्थनागश्च. नव  
 कपाभनायू ॥ ॥ गत्मानरुमीभमानित्यं. धर्मकामार्थसिद्धयः ॥ गुह्यवतंतिरुक्क तेन  
 शहीनं विवर्जयत् ॥ ५३ ॥ धर्ममर्थकामनासिद्धियायेन गुह्यवतं कृतममात्र गु



१३ का

धही न क्रत्या जनय ॥ ॥ यत्किं चित्कृतं रु ल्यः ॥ रुं वा यदि वा रुं ॥ न न संवर्द्धत  
 वा जा. सु कृतं १५ कृतं न पि ॥ १० ॥ रु धर्वत कृ जा जनयान. रु रु मा हीनं. न रु रुः  
 या रु न. सु कृतं १५ कृतं या रु न. जा जा या ल श्री वृद्धि या य ॥ ॥ यथा ह म प नी कृतः  
 ता प ता उ न रु उ न ॥ ११ ॥ तथा पू न व य वं कृत नी ल न कर्म क्ष ॥ ११ ॥ न्व ता थ सु व र्द्ध याः  
 प नी का. रु या दा य. ता क क्रा य. थ ता थ पू न व या प नी का. कृत ल ल रा व. कर्म क्ष ॥ ॥  
 हा त वं पु व रु रु ल्या वां ध वा व स ना ग म ॥ आ पृ क्ता ल त थ मि उं. रा र्था व वि रु व रु  
 म ॥ १२ ॥ दा स ऊ न या हि त स्व य रु न. का र्थ रु या डा. स ऊ न या हि त स्व म आ प दाः  
 व ल स. मि उ या हि त स्व य वि प हि स ति वि या हि त स्व य ध न रु न ॥ ॥ रु ल्या व रु वि



ॐ

ॐ

धनो जन्तु रूमा धम मध्व मा ॥ तन्निथा यथ यथा गन्. त्रिविधं च वदस्मि ॥ १३ ॥  
नाजाया दा रुजं स्वता पुका न दडी. डरुम म्रुधम. मध्वम. थत दा सजन. थ वरु जा ग्य  
थान सजा ज नथ ॥ ॥ अलस्यं मुख लंकु वं. तस्य यमनिनं ॥ ०१ ॥ असंतु सु मरुः  
कंव. त्यजं त ह त्यन नाधि प ॥ १४ ॥ अले सी वा डी. न्वा य य डी. का धि ह रि. वा न  
वा न. वि का ने सं तु सु मरु डी. थ धि ह दा म ता न त मा न ॥ ॥ त्यजं त स्वा मि न स त्य ग्य  
म त्य ग्यं कु प धं त्य ज त. कु प धा द वि (०) व रु. त स्मा च्च कु प धा न ॥ १५ ॥ अतिः  
न का धि स्वा मि ता न त. अति न क क द वि ड क. ता न त. का र्थ्य म हि ह म हि ह म म न डा डी  
थ धि ह क ता न त मा न ॥ ॥ वा मा ला या सू ता मूर्ख ४ पुष का वा न्नि वा न क ॥ नि ४ स्त्रि हा



वंधवर्गभ्यः स्युः दस्यमहत्सुखं ॥ १०१ ॥ विपत्तिस्तमया कतिविधश्च. मूर्खयुगुथ  
 श्वः. कार्यस्तमया कदासथश्च. सिनसामदुमिप्रथश्च. धनं तावता नमसा सुखनातं ॥  
 नकस्यवित्कस्यविमिर्ग. नकस्यवित्कस्यवित्प्रियः ॥ कावशादवजायंति. मित्राणिनि  
 पवस्तथा ॥ १०२ ॥ नृकसमनूष्यश्च. समनूष्यया. ६०० म्रिगु. ६०० म्रिगुश्चसन्व. ग  
 ६०० नसत्वं. कार्यकावशादय ॥ ॥ कार्यार्थिरुजतलोकं. नलोकपत्रमार्थद ॥ वत्सा  
 १ क्रीनकयं दृष्ट्वा. पत्रित्युजतिसागवं ॥ १०४ ॥ कार्यया अनूसावश. लोकनरुजवध  
 मान. गत्थत्वं धावसा. सावानदइमानमदगनास. सासातावतुर्थ ॥ ॥ कृतायस  
 नितानिडा. अरुफस्यकृतावति ॥ कृता १ सोख्यं द्रविद्रस्य. इज्जनस्य कृता १ कृमा ॥ १०६ ॥

सामिनीतकीपमजो

सामिनीतकीपमजो



नमः सखाय इक्ष्वा. निजाम इ. संता व स इक्ष्वा. वसम इ. दविद इक्ष्वा. सुखम इ. इ.  
 ऊनया क क मा धर्मम इ ॥ ॥ तत्क व स क ता मा त्वं. इ ऊनस्य क त ४ क मा। व स स्त्री क्ष  
 क त ४ स्त्र ४ क त ४ सत्यं च का मितां ॥ ६० ॥ वीजया क मा त्वं खम इ. इ ऊनया क क मा ध  
 मम इ. व स मि सा मा. सि त हा म इ. कि ता वि ज न या सत्यम इ ॥ ॥ इर्वलस्य व लं वा जा  
 वा ला ता नू दि तं व लं। व लं मूर्खस्य सो न त्वं. वी जा क्ष म मृ तं व लं ॥ ६१ ॥ इर्वलस्य व ल  
 श चं वा जा. वा ल क या व ल श लं. स्वय. मूर्खस्य व ल श लं स्व स क्रा य. वी ज या व ल श चं. मृ स  
 य क्रा य ॥ ॥ अनाथ नां द वि डा क्षं. वा ल वृ क्ष त य स्वितां ॥ अनाथ प वि रु ता नां. सर्वः  
 पां पो धि वा ग ति ॥ ६२ ॥ ग कि म इ क्ष्वा. द वि ड वा ल क य र्था त वृ क्ष या. मृ षि द कः



मां न्याययातमन्त्रं गतिरुचं जाजा ॥ ॥ व्याधितस्यार्थहीनस्य ॥ अकृतिः ॥ अस्ति तस्य व ॥  
 हृदय ॥ अक दग्धस्य ॥ हृदयगतमोषध ॥ ८३ ॥ व्याधितपीडनपंचानकया ॥ धनकः ॥  
 संयानकया ॥ अकृतशसविस्मृतताकया ॥ अकडः ॥ खनकडी ॥ कयाडा ॥ बधिर्नदतिः  
 जनया ॥ खान स्वय ॥ ॥ अकृतयस्य सन प्राक ॥ इरिक्क ॥ अकृविग्रह ॥ नाक ॥ खाने ॥ अकृत  
 वा ॥ अस्ति ॥ इति सुवा ॥ धव ॥ ८४ ॥ अगनक ॥ अकृपका ॥ अलस ॥ नयमइयलस ॥ अकृतश  
 सुविडा ॥ अलस ॥ नाक ॥ खानस ॥ अकृतस ॥ अकृतस ॥ अकृतस ॥ अकृतस ॥ अकृतस ॥ अकृतस ॥  
 अकृतस ॥ अकृतस ॥ अकृतस ॥ अकृतस ॥ अकृतस ॥ अकृतस ॥ अकृतस ॥ अकृतस ॥ अकृतस ॥  
 अकृतस ॥ अकृतस ॥ अकृतस ॥ अकृतस ॥ अकृतस ॥ अकृतस ॥ अकृतस ॥ अकृतस ॥ अकृतस ॥  
 अकृतस ॥ अकृतस ॥ अकृतस ॥ अकृतस ॥ अकृतस ॥ अकृतस ॥ अकृतस ॥ अकृतस ॥ अकृतस ॥



मावृष्टिर्निम्बः किं सध्वजायत ॥ ५४ ॥ सा खनयात्मीसः कस्मिद्दुःसात्रवियाडाः निव  
सिमापिनानंवाक्यमशुडा ॥ ॥ पृष्ठकं षष्ठ्या विद्याः पञ्चदश षष्ठ्यद्वयं ॥ कार्यकाले च संप्राप्तं न सा  
विद्या न तद्वनं ॥ ५५ ॥ पृथिस्यो स्यतया विद्याः भवयात्सु स्यो न विद्याधनः कार्यप्रयोगयायवत्  
सः थविद्यानविद्यामः थधननेधनसख ॥ ॥ दुःसास्मिन्निमित्तास्तिनिस्तानि च वांधवाः ॥ किं  
पुथाऊनकर्तृत्वस्यिन्निः ॥ ५६ ॥ दुःसंवातमिगः सिनहामेइवान्धवर्द्धपुथाऊन  
यायवत्सः केनेमइनिः ॥ ५७ ॥ ॥ अटवीदुमपुष्पादिः दुःसंवातमिगवांधवाः ॥ भक्तवालेख्यरुः  
नाथयकालेनायनिष्ठति ॥ ५८ ॥ ॥ वनसंवातसिमास्वानः दुःसंवातमिगवांधवः थनचिगकात्रिनः  
वाकागयाथः वलसमइ ॥ ॥ प्रह्लादवनहीनः कर्महीनः थयानत्र ॥ निवथयतनागस्यः रुग्णः  
न्यांरुस्तथायथ ॥ ५९ ॥ ॥ प्रह्लादवनः श्रामसडायाकार्यनिवर्थकः गथः अग्निस्थवनयाथ



अगम्यं अविश्वं दमयथाऽकलहं तथा॥ चत्वारि निःरुलायानि पुरुषसमयद्वयं॥ १७ ॥  
आवसत्वादा अविश्वं मीयन् प्रकलहं सथया सपाच. थयतानिऽरुल॥ ॥ निऽरुला कृप  
दासदा. निऽरुला वनिवाकुलो॥ दाषसंयुक्तगीलस्युति विषयनिऽरुला॥ १० ॥ कृः  
पदायाक सवानिऽरुल. वागितीति विद्याके संशमनिऽरुल. दाषइ वाक्करीयावदनिऽरु  
ल॥ ॥ वनयऽकलजां प्राक्. विनूपासपिकल्पकां॥ नृपवती नती वस्य वे वाक्क सदभी कल  
॥ ११ ॥ हानिपूवत. सुक वसजाय नृपकन्या. विनूपी शनसां विवाहायाय जाग्य नृपद  
न सत्वं ती वसगता. थ मडा कु ल्य कडा विवाहातडा॥ ॥ विषादप्यमृगं ग्राह्यं. अमध्याद  
पिकां वनं॥ ती वादप्युरु मां विद्या. मी न तं इ सुलादपि॥ १२ ॥ विषसवान सत्वं. अ  
मृगकाय जाग्य. अयविश्वथान सवान सत्वं सुवर्ण काय जाग्य. ती वयाक शन सत्वं उरुमविः



यास न आगम कृतवन्त मखुसन्वं लकृदा लाक म्नी काय आगम ॥ ॥ कस्य दाषं कृतं नास्ति या  
धितां कान्ति धि न ॥ कनय सनं प्राकं धियः कस्य निवन्त ना ॥ ७३ ॥ स्या कृतं सदा धम इ  
या धिन सूपी जम विडा सुता न इ ॥ खम विडा संपत्ति स्या धिव ॥ ॥ दाषा यस्ति गु (धम यस्ति  
निर्गु (धमि पुजाय न ॥ सुकमान स्य पद्म स्य नालं रुवति कर्क ॥ ७४ ॥ सकल यार्क दाषं इ गु  
दां इ गत्थं लं धन सा काम लय ल स्वात या वु स के ७५ ॥ ॥ अमृत मि मित्र वद्वि अमृतं की न  
राजे न ॥ अमृतं गुदा वती राया अमृतं दोल रावितं ॥ ७६ ॥ मि मित्र काल स मि कय अमृत की  
न राजे न अमृत गुदा इ मि सो अमृत बाल क न द्वा ना व व न अमृत ॥ ॥ इ ल रा प्रा क ना वो दि इ  
ल र मु क मी पु उ ॥ इ ल रा व स ह न ना जी इ ल र व व नं धियं ॥ ७७ ॥ प्रा क नि रा वा इ नं इ  
ल र क मा र्व न स्वा मी इ ल र द मि क्क ति नि इ ल र ला क डा ला क व व न इ ल र ॥ ॥



तदीनां जाद्रवी (७) क्षाता नीधं च प्रतिवृता ॥ मनूष्यानां नृपं प्राकृ-दं भातां यश निवृत्तिः ॥ ७८ ॥  
खसिदक्कसर्गमा (७) छमिसादक्कसपतिवृता (७) छ-मनूष्यादक्कसजाजा (७) छ-दं भादक्कस  
वादाथमा (७) छ ॥ ॥ पूगयोगसमाकीर्णं दासी दास समाकूलं ॥ रायी विजहितं पूसा  
यथाजर्णतथा गृह ॥ ७९ ॥ काय-कय-दासदासी न संशुक्क जसां ग्वक्रया कं स-स्त्री  
जनमदत (७) थाया क्व वतन कुल ॥ ॥ सर्वेषां भवेन त्रीनां-स्त्री या जतनं सहा रुमं ॥ तस्मिन्  
दवनिजता-तया लका धनन किं ॥ ८० ॥ समस्त जतन या सिन्ध-स्त्री जतन ड रुम ॥ धनन  
स्त्री नात जतन धनन कृपया जन ॥ ॥ कृष्ण हति कृद्वानि-कृपया हन्यत कुलं ॥ कृसं  
जीह्वत तजाजा-जा कुं जीव दह त्यत ॥ ८० ॥ कृव निजति जिन कृद्वमा वकिडाः  
कृपू कायन-कुलमा वकिडा जीव दह नाश्च मा वकिडा ॥ ॥ स्त्रीणां दास सह मा विग



क्षमस्मिन्मदीयत ॥ गृहावाचः ४ सुमात्यकिर्मन (घ) पतितासह ॥ ११ ॥ मिसाजनयादायः ५  
 लक्ष्मिदत्ता ॥ गृहज्ञं स्वता ॥ कृष्णानसापूज्यकृद्स्वनिदानेयाय ॥ कायसावा निदानजन्मविः  
 यमनक्षकालसस्वामिडासहकंसरीडा न ॥ ॥ कवयः ४ किंनयभंति ॥ किंनरु कंतिवायसा ४ ॥  
 किंनकूर्वन्तिप्रमदा ॥ किंनजल्यन्तिमयया ४ ॥ ॥ पक्षितनकुजक ॥ मख ॥ कोषनकुजकरु  
 क्रमयाक ॥ मिसानकुजकमयाक ॥ महुवाजनतकुजकरुमझाक ॥ ॥ पूजप्रयाजनराया  
 पूजा ४ पिष्टुप्रयाजन ॥ दितप्रयाजनमिग ॥ सर्वमोत्तप्रयाजन ॥ १३ ॥ पूजदयकयातनि  
 वि ॥ पिष्टुथयकयातपूज ॥ दितयाकयातमिगथडा २ ॥ कार्ययाययातसमस्त ॥ ॥ समुडा  
 वनक्षपृथ्वी ॥ प्राकावावनक्षगृहो ॥ सा ४ ॥ ननद्यावनक्षदक्ष ॥ वविगावनक्षमिथ ४ ॥ १४ ॥



पृथ्वीश्वरं समुद्रं नदुवाधायानं कुरुश्वरं प्राकाशदुवाधायानं दधिश्वरं वाजानदुवाधायानं ॥  
स्त्रीजनश्वरं च विप्रं नदुवाधायानं ॥ ॥ न गृह्णाति न वासाति न प्राकाशं न वक्रकोऽ॥ न वंध्य  
नेव वंध्य नेव वंध्य वा स्वेभीला वक्रलक्ष्मिः ॥ १०५ ॥ कुर्यात्वासादं प्राकाशं न कायाः  
दामश्वरं वंध्य न वंध्य मया स कुरुश्वरं कथं वा भीलश्वरं ॥ ॥ नदीया न यत्तं कुरुलं  
नावीतां च नदीतां च स्वकन्दलं लिता गतिः ॥ १०६ ॥ स्वसिन्धु नदी न कुरु न मिसानं  
थं कुरुलं कुरुलं मिसायाश्च न सन्वं नदीयाश्च न सन्वं गति पत्तमरु ॥ ॥ ललापा (ध्वस्ति  
तं वृक्षं एतत्पा (ध्वस्ति तं नृपः ॥ पा (ध्वस्ति पूनर्वं यो विद्वत्सं यति न भो संयः ॥ १०७ ॥  
सिमा कुरुवा दधुखिन सिमा गयू वाजान थं वा पा ग सवान् कुरुमात्पयायू मिसानं थं वा



भसयानकृजागजचिडा ॥ ॥ नेवयधतिजाहंध. कामांधनेवयधति ॥ नयधतिमयान  
रुश्रातपाकोनयधति ॥ १८ ॥ वृषजकाननंमिखातमखन. कामांधनंमिखांसखनः  
तामनाडाकनंमिखासखन ॥ ॥ जीर्णमनंषमधति. राय्यावगकजीविनी ॥ चक्षुष्या  
गतः भूज. मध्वचभृरुसागन ॥ १९ ॥ जीर्णतकंतयाजूनरिद. तिविह्वसाजीवनवि  
तनास. भूजइजसां संगमनविहाय. मध्वसाकाइजसाकृथेकान ॥ ॥ लक्ष्मीलकृष्टदी  
नड. कुलदीनसवस्वती ॥ अथार्थममताजीमिजीवमतिवासव ॥ २० ॥ अलकृष्टयाक  
वानलक्ष्मी. कुलदीनयाकवानसवस्वती. कृपाशसवानकन्या. ॐ नयवतसेवागमका  
र्थवर्थ ॥ ॥ यस्यराय्याविजुपांकी. कश्मजीकलसपिया ॥ डरुजोरुनवादीवसाजानज  
वाजना ॥ २१ ॥ ग्वक्रयांमिनिखा. मारुसजाक. कचलिया. डरुजोरुनवाननवाययडा. थ



थिनाम्नी उवाधाय ॥ ॥ यस्य सार्या सुव पाव. रुक्ता न मनू गच्छति ॥ नित्यं सध्वज रावी च. साधिः  
यान प्रिया प्रिया ॥ ८२ ॥ ग्वक्रयां स्त्री वृषदडा. पूज्य या वव न स इ विक. नित्यं सध्वज वव नः  
ज्ञाक थया ल क्री थक्र धाय ॥ ॥ यस्य सार्या गृह नित्यं. भुती वय नि गजि तं ॥ तस्य सी द ति ग  
जा वि. पद्म सिव हि मा गभ ॥ ८३ ॥ ग्वक्रयां कृ सति नि. खि यान ड दा थ्वा य य न ड क्रया  
भजी न नू नि इ ४ ख श न. मि मि न का न या प ल्य थ्वा द ति ॥ ॥ यस्य सार्या गृह नित्यं. मा न व हि  
न का वि हि । व र्च नि त म ग ज हि. भु कृ प कृ य थ म गी ॥ ८४ ॥ ग्वक्रयां स्त्री न. मा मन हि न  
या दा (थ्वा) हि न या नं. थ्या भजी न भु कृ प कृ या व लु मा थ्वा वृ क्त मान श न ॥ ॥ किं जा तं ४ व रु  
रि ४ पू न ४ (थ) क र्त्ता प का न क ॥ व र्च भ क ४ कृ लालं वी. य न वि गु म रं कृ लं ॥ ८५ ॥ व रु  
का य मा वा द या न कृ प थ ज न. कृ ल ध न न पू स पू न श न ता न कृ पृ न तं गभ क ॥ ॥ प्र कं



राय्यापयपूजा द्वादशी दध्ना धनवः॥ कल्पकालावसानाय नतया संतिविक्रियां॥ ८५ ॥  
तिष्ठिद्वयकायस्वयं वासानिपा इ इ साजिक्थं इ द्वायाविकानमनाक॥ ॥ ७४ यावः  
द्वः पूजा गयासका यदि वृजं ॥ ययं तथा मधमधनीलं वा वृषमस्तु ॥ ८६ ॥  
मय्यकपूजया गता क्कायदयं क्कायं गयाता निता थं क्तनममधया रुतवानं ॥ ॥  
७८ कनकुवृक्कं ददकमाननवदिता ॥ दकततद्वनं सर्वं कपूजं दकलं यथं ॥ ८८ ॥  
गदसिमाकुमासमितया नवनदकं मृगिनननं थथं कपूजकायनकुलमाचकनं ॥ ॥  
७९ कनापि सुवृक्कं दपूषितनमगंधिता ॥ वासिनं तद्वनं सर्वं सुपूजं नकुलं यथं ॥ ८९ ॥  
नसाकस्वानसिमाकुमानवनदकं नसाकनं थथं सुपूजकायनकुलं यथाकनं ॥ ॥  
यस्य पूजावभा रय्या राय्या स्वकुन्दगमिनी ॥ विरवधपिसुदुष्टः स्वर्गं तस्मै महीतले ॥ ९० ॥



न्यक्रपुत्रपयापूतिनिमवक थडावसासडात्रं ग्यक्रमनूयद क धननसं तु दृ. ध्वया. मृ  
थिवीसंवेगं ॥ ॥ थपूगामुपिउवम्भी. सपितायमुपावित ॥ तन्मिर्गं यगुविष्वा. स. सा.  
रायायनिवृति ॥ ॥ १ ॥ ग्यक्र २ सनूययाश्रवं पूगवनूयावभासडात्रं. डाथकापूगु.  
ग्यक्रनरितकवक्र. तं डाथकावव. ग्यक्रनविष्वास्योतं. डाथकामिग. ग्यक्रनसुखवि  
नं डाथकानिनि ॥ ॥ यस्मिं जीवति जीवंति. विप्रमिर्गं ववाक्रधा ॥ सरुतं जीवितं तस्य  
आत्मा र्थकान जीवति ॥ ॥ २ ॥ ग्यक्र स्वात्रम्वानवानवाक्रधा इह मिग थक्र स्वादाया  
सारुत्या ॥ ॥ सुजीवति गुहायस्य. यस्य धर्मः सुजीवति ॥ गुहाधर्मविहीनस्य निवृ  
नर्थतस्य जीवितं ॥ ॥ ३ ॥ ग्यक्र गुहावत. धर्मिष्ठ थक्र स्वादाया सारुत्य. ग्यक्र अधर्मी  
निगुही थक्र स्वादायावर्थ ॥ ॥ वावा सवस्वनीयस्य शर्य्या नूपवती सती ॥ लक्की ॥



त्यागवती यस्य सरुहं तस्य जीवितं ॥ १०४ ॥ ग्यक्रयावचनससजस्वगीतिविश्वं सः  
नी. थयाम्वा. कया सोरुह्य ॥ ॥ धर्मार्थकाममाका. धर्मयस्येकापिनविद्यते ॥ अजागवन्नेः  
नसापि. नित्रर्थं तस्य जीवितं ॥ १०५ ॥ ग्यक्रयाधर्म. अर्थकाममाकस. कृतान्तमदय. थ  
क्रमनूयन्वा. कवा. नाया. नित्रर्थं ॥ ॥ धर्मसत्यविदीतस्य. दिनं याति च विक्रियां. सः  
नसिका. नरु. मु. ध. स्वयं. वेव. पु. जी. र्य. तं ॥ १०६ ॥ धर्मसत्यमइ. क्रयादिन. २. विकान. शय. न  
कर्मिया. व. मु. थ. थ. म. थ. थ. सं. ता. म. श. य. ॥ ॥ भ. या. न. पि. गु. (धा. वा. था. दा. वा. वा. था. गु. ना. न. पि. ः  
य. का. य. कं. व. वा. ग्र. अ. न. वा. वं. गु. व. (म. न. वं. ॥ १०७ ॥ भ. क्र. या. श. न. स. त्वं. गु. ध. का. य. जा. ग्य. गु. ः  
व. या. श. न. स. त्वं. दा. व. का. य. जा. ग्य. यु. कि. का. य. द. न. जा. ग्य. गु. व. या. ज. य. उ. क. का. य. जा. ग्य. ॥ ॥ अ. क. र्क  
यं. न. क. र्क. यं. पु. (ग. ४. क. ४. ग. रं. न. पि. ॥ क. र्क. य. स. व. क. र्क. यं. वा. (ध. ४. क. ४. ग. रं. न. पि. ॥ १०८ ॥



जीवयाभंगयश्चसन्वः श्रुकरुवयायमतः ॥ जीवयासंभसयश्चसन्वः करुवयायमतः ॥  
 ॥ ॥ अहिजधमदासीकः गृहं (गमयसवजितं) ॥ पुनिकलकलपयनचकः कपवावि  
 धिः ॥ ॥ ॥ सुवर्कमइकुः दासीदासइइधनिधनमइकुः मीपूवषत्वाययडाकुः  
 नचकनकुल्य ॥ ॥ ॥ अतुवुजतिरुकाचं गृहास्यितुवर्तमदा ॥ पदपदभ्यमधस्य  
 रुतं प्राप्तातिनिमित्तं ॥ १०० ॥ ॥ ग्वनषमिसाऊननेस्वामिमृत्युश्चनलिथडाकुः  
 हर्षमानयाहनसगीडानि गथ्याडानीधनसा पूवषयाकुडा २५ कनपवाक २ पुति  
 मृभमधयाकुलप्राफिरुयाडानिर्कस्वर्गवासजातं ॥ ॥ ॥ तिष्ठीवानकसावसंगु  
 रुदिनीयगतकं समाफमिति ॥ ॥ ॥ ॥ कालचत्रिपूनासंधिः कालवमिगुबंध  
 वा ॥ ॥ कार्यकाजधमागिरुकाहंकुपतिपहूतः ॥ १० ॥ ॥ कालसंभकडासंधियायः

श्रीगणेशाय नमः  
 श्रीगणेशाय नमः  
 श्रीगणेशाय नमः



कालसमिष्टाविग्रहयायकार्ययाहनुदासनकालरुन॥ ॥ कालः पवनिरुता  
निकालः संद्वनं प्रजा॥ कालसूक्ष्म-जागरि-कालादि इवतिकुस॥ २ ॥  
कालसुप्रोडांनिता-कालसुप्रजासंज्ञायाय-कालसुदध-कालसुदन-थग्यलिका  
लक्ष्मकमजिता॥ ॥ कालाखुवाहनवीज-रुलंकालासुवरुत॥ कालेप्रवरु  
मसृष्टिः पुनः कालाधिसंरुत॥ ३ ॥ कालसुप्रसांन्यादिविय-कालसमिः  
सय-कालससृष्टिशय-कालससंज्ञावश्य॥ ॥ खदिभारेमिनापथ्य-वत्याकीन  
लेमान्नं॥ सर्वसंरुतकालः तस्मात्कालामरुतव॥ ४ ॥ आकाशदिभः  
पृथिवी-जलवायु-वयुसूर्य-अग्नि-धर्मसमस्तकालनभावकिता॥ ७ ॥



किंकषिष्यति वक्रावः ॥ अथायत्र न विद्यते ॥ न न कथय कथमः ॥ अज क किंकषिष्य  
ति ॥ ७ ॥ अथ गुविथानसः ॥ अथाधय दन मद्रः ॥ अगुविथानस वक्राधयः ॥ क्राक दयान  
द्रः ॥ अविजिता गमद मसः ॥ धूविथानस कथाय ॥ ॥ कदलीवनस मधस्थः ॥ वक्रिर्मन्दपना  
क्रमः ॥ अविषकिगु दस्तानगु दवाः ॥ किंकषिष्यति ॥ ८ ॥ कलिलवनस रथा  
अग्निश्चय मद्रुथः ॥ विवक मद्रुथानस गु दवंतः ॥ अथ प्रयाजत ॥ ॥ पलयरिन्नमर्या  
दा रुवंति खलु सागजाः ॥ सागजा रुदमिच्छन्ति ॥ पलयरिन्नसाधवः ॥ ९ ॥ पलय  
कालस मद्रुन मर्यातथ मधवनपः ॥ साधजनया रुक् पलयकाले संमर्यात धवनपः ॥ ॥  
मनुष्यवतिक स्यात् ॥ मर्यातः ॥ सागज सवः ॥ पुतिषन्न मद्रुस त्वानवप्रतिक दायन ॥ ८ ॥



प्रलयकालसु सुभयवज्रसु समुद्रतंसीमानता ननु ॥ महापूज्यशु कथाग्ववलसंप्रल  
यकालमरुडा ॥ ॥ विद्यते मुनिवृत्तयस्य विद्यते वाक्क (होतय ४॥ पाले कं विद्यते  
नीथ दयासाधुषु विद्यते ॥ ९ ॥ म्नीयाक वंचल इ वाक्क दयाक र पावत इ नीव  
याक विदु वेचने इ साधुयाक दया इ ॥ ॥ साधु ४ संमानमाय ४ रुवतिद रु  
विक्रयी ॥ उपकाज ४ त तोपि इर्जन ४ क न गृह्णते ॥ १० ॥ साधुजनमान्ययाता  
मायन थडा ४ जीव मियं त त पजश्य ॥ इर्जन रुक् ४ त वि ता उपकाज यात सन्व ४  
सुतानं ०० ०० याय मजीडा ॥ ॥ वृध वीध्म नि ४ म्ना वि ना वृध ४ ४ म्ना वृध ४ ४ प्रत्य  
कपि कृते दीपय रु हीतानय ४ ॥ ११ ॥ हानि रुक् ४ म्ना न वृध ज प जीडा नृ



ह्यातीश कं भुनवाध्याय मजी डा. गथ धावसा पुत्य कूत सत शुभ्य कं गयान मि  
स्वोम इ कूत मखन थं ॥ ॥ नालिके ल रु ला को जा दे भं ग क पि सु कु ना १॥ अ न्य पि  
वद ना को जा वदि अ व स ना ज मा ॥ १२ ॥ स कु न श वं ना त्रि का त्रि थं पि न न द्वा कः  
इ न क्वा तु इ कु न श वं व यं न सि थं पि न श क सुं द ना ॥ ॥ व न्द नं भी त लं व न्द व  
न न न तु च न्द मा १॥ व न्द व न्द न या मे ध सा ध स प कं भी त लं ॥ १३ ॥ व न्द सा भी  
खं उ भी त ल थ नं या सि नं सा ध डा स ग अ नि भी त ल ॥ ॥ अ ध सा ध न मि द्ध नि प्रीः  
नि मि द्ध नि मि ध मा १॥ उ रु मा सो न मि द्ध नि मा ना हि म रु तां ध नं ॥ १४ ॥ अ ध म  
जा नि न ध न वां का या य म ध म जा नि न प्री ति वां का या य उ रु म जा नि न मा न वां



कायायुः मानश्रुतं तडा धन ॥ ॥ मक्रिकावुधमिच्छन्ति धनमिच्छन्ति मारिधि वा ॥  
नीवाः कलरुमिच्छन्ति भान्ति मिच्छन्ति साधवः ॥ १३ ॥ राजिनीनद्याजवांकाया  
युः जाजानधनवांकायायुः नीयजातिनकलरुवांकायायुः साधूजनं भान्ति वांकाया  
युः ॥ ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॥ मक्रिकावुधमिच्छन्ति धनमिच्छन्ति मारिधि वा ॥  
नमिच्छन्ति तापसाः ॥ १४ ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॥ कूमाजीननृपवांकायाः  
युः ॥ ॥ मगदकनकलवांकायायुः तपस्विनस्वर्गवांकायायुः ॥ ॥ श्रुतिं कुरु भनयदुः  
खं श्रुतिं लोहं तपस्तसुखं ॥ यत्र पीतावयावृत्तिर्नैव साधूषु विद्यतः ॥ १५ ॥ ॥ श्रुतिं ३४  
स्वविद्याडा धनकायः श्रुतिं लोहं तसुखलायः श्रुतिं ३४ खनधनसाधवः थनसाध्याकः



नास्ति ॥ ॥ अथ नाजके तप्राह्णा नृकार्यं नेव काजयत ॥ स्वल्पकार्यं न कुर्याच्च नि  
 रूलं नेव सवयत ॥ १८ ॥ अहो निष्कनथ मन मरुयो कार्यं आनं रया यमनडा  
 विवा मूर्खं नृणां श्रेया ग्य निरुजयय ॥ ॥ (मेल) (मेल) न मादिवर्षं मो कि कं न गऊ  
 गऊ ॥ साधवान् न हि सर्वं वन्दनं न वने वन ॥ १८ ॥ पर्वत प्रतिमधिक मद्. कि सि  
 प्रतिगऊ मूति मद्. सर्वं थान स. साधू मद्. वन वन प्रति. श्री खलु मद्. ॥ ॥ पत्र  
 कार्यं पूयू कात्मा. स्वकार्यं क्रिपु साधक ॥ ॥ सुहृत् कार्यं पु निर्वृत्ती. नाऊ कार्यं पु विक्र  
 म ॥ २० ॥ सवया कार्यं सुहृत् क्रियाय. थडा कार्यं सतत पत्र कुर्य. मिश्रया कार्यं सति  
 ग्यययाय. जाजाया कार्यं सवलयाय ॥ ॥ जलल खेवनी वाना. यन् कुरां तं न दग्धः



त ॥ श्रुत्वा मयि साधूनां गिला लखे वति ॥ २१ ॥ नीवऊतया कार्यं लंखे सवाया  
र्थः धूने तु नं सि य म इ. साधू ऊतया कार्यं. वन न य म इ. ला हा सवाया ॥ ॥  
मरुता मा पद संति. मरुता मव स पद ॥ ॐ त न व म नू ष्य ष. ना पदा ने व स प  
द ॥ २२ ॥ त आ या श्र पदा त आ धन. त आ या स पद ॥ त आ धन. वि कि धन या स  
प लिं म इ. श्र पदा म इ ॥ ॥ गं तु तु ध ति पा नं ध व मु. ध व न व न्य मा ॥ वि हू ४ स्म  
न मा नं ध. म हां त ४ क व स पृ ४ ॥ २३ ॥ म हा द व त्वं सं तु ह या य श्र ध यो न न  
व न्य सं तु ह या य व मु. ध व न. वि हू सं तु ह या य स म न यो न. त आ पू न ष सं तु ह या य  
हा आ न यो न ॥ ॥ ल व क पा ० क ॥ धे वं. य वा न्य ॥ म. वि न का ॥ स व द्य स नि ना मू



रा. क्रियावर्तश्च पक्षिगाः॥ २४ ॥ ग्वक् २ लषक पा० क विद्यार्थी दत्तं. थनं सः  
मस्तं मूर्खं धाय. ग्वक् २ क्रिया कर्म यागं डाक् २ पक्षि तक्षय॥ ॥ वादिश्वसंभवे  
वादिश्व. नाजसवा तया वनं॥ धीजाश्चत्वा विकर्तं नि. कात कौबा ४ कृषिका दका ४॥ ६  
॥ २५ ॥ धीजा मनूष्य न थनं प्य तायाय. जहा सवनयाय. गउवनज याय. तया व  
नडा नि. नाजसं वायाय. कात न मनूष्य न. कृ शयाय॥ ॥ वरुं दनाथी वो दिश्वः  
विद्यार्थी च वरुं गं॥ मरु काल मय त्याथी. मानाथी नृपतिं वरुं गं॥ २६ ॥ धनाथी नः  
वनजडा न. विद्यार्थी न भामु दन. पूजाथी न मरु कामं सडा न. मानाथी न सत्काज दन॥ ॥  
मुखं पद्मदला काजं वा वाच न्य नभीत लं। रु दथ कळ संयुक्त. विविधं धूर्त ल कृतां॥ २७ ॥  
कृथुं शनं. पत्न्यर्थ कामल. वचन श्रवणी खलु थं भीत ल. नृगज शनं. कं ० थं झाक. थनं धू



रुयालकृष्णसिम्भ ॥ ॥ इर्जनः प्रियवादी च विष्णुसंज्ञेवकाग्रयत ॥ मधुप्रवृत्तिजिह्वाः  
गुह्यदिहालादलं विष ॥ २८ ॥ इर्जनयालकृष्णशृङ्गः ध्वनं सिये मधुजनखकायः स  
भूमकस्तिनकुल्यनवाकूकीद्वयसविषघोपाल ॥ ॥ खजः सूर्यपेमागाधिपत्रकि  
दाक्षिण्यमिति ॥ आत्मना विल्यमागाधिपभूतिविनयमिति ॥ २९ ॥ इर्जनः मवयाः  
विदुवचनः युक्तावदुजशृङ्गसनां खदथशृङ्गसा व्याजवदुजशृङ्गसत्त्वमखद ॥ ॥  
दभनीया मधुसूखीधनेवतमधुपेक्षिता ॥ इजस्यामृपिदभनं किं भुकां वपुष्यिकं ॥  
॥ ३० ॥ ग्वक्कसूखदकसनं धनिलोकस्वयिअः तायीनवानसा रुरुस्वानेहाअथ ॥ ॥  
सूखीपियजिह्वरुयोः पत्यकृदिपदः पशुः ॥ रिजतवाकूगल्यनः मृदुसकलकायथा ॥  
॥ ३१ ॥ मूर्खजानिकृताग्रतमात्रपत्यकनकुतिशकनपूववनहाकाकलनयथावि



थिआ ॥ ॥ सूर्यः कुजः खन कुजः सयात कुज गत्रः खनः ॥ संजोष विवधः सूर्यः खनः  
कनाय भाम्यन ॥ ३२ ॥ सूर्यः जिक इर्जनं जिक इर्जनं शक नडा कान जिक कान धन  
सा संजडा वधिन सूर्य वधाय जिक इर्जनं कुप मी कान नं सजीडा ॥ ॥ हस्ती हस्तः  
सहस्रं दं गत हस्त नवा जिनः ॥ गंगि (धर्म) दं हस्त न दं गत्या (गन इर्जनः) ॥ ३३ ॥ कि  
सिडा क्षाल कृपाक मान गत्रडा गत कृपाक मान द कुज इडा जिकृपाक मान इर्जनः  
नडा दं गत्या गन उपाय दय ॥ ॥ हस्तिनां कुभ हस्त न कभ हस्त नवा जिनः ॥ गंगी लघु  
उहस्त न दं गत्या (गन इर्जनः) ॥ ॥ कि सिडा शनना स संकुभ कडा डाया न सउडा वाः  
पूत कडा डाया न द कुज इडा नाज कडा डाया न इर्जनडा दं गत्या गमान ॥ ॥ इर्जनः पवि  
हस्तं यः भाम्यन क्षाल कृपाय दि ॥ मदिनालं कृतः सूर्यः कि सप्तो नरयंक नः ॥ ३४ ॥ इर्जनः



नरु कृताजगताग्यभामुसजसन्वं ॥ सदिनरुषजपंथानसन्वं. सूर्यडाग्यायसात्र. इर्जनडा  
नापंथ्यथ ॥ ॥ पाजापात्रविभषध. धनूषंनगयात्रिव ॥ रुक्षानि ४ सुवतंकीनः. की  
नान्ति ४ सुवतंविषी ॥ ३७ ॥ पात्रशूपात्रविभषनक्ष्त्रयइसाडासूर्यडाठथ. सापाश  
नंघासतयान. इइडायू. सूर्ययातसायाइइतकानविषडायू ॥ ॥ रुद्रभक्तमितिः  
ह्लात्वा. नापकृतकदावनो ॥ कालन इर्जनमायाति रुक्षस्त्रवक्षि वीजवत ॥ ३८ ॥ भः  
कविकुधनराजधमतडा. गुत्रिद्धिनंकालवलस. सूर्यविगदद्यासस. अग्नितयाथ. व  
लजाठडायू ॥ ॥ षष्टिककजकदावा. अमीतिमधुपिंगन ॥ भनका. दोचवाटचकुक  
स्मर्तनविद्यत ॥ ३९ ॥ मिखायावयाक. वृयता ७० दोष. नियुमिखायाकवयता ६० दो  
ष. काशयाकभगद्धि १०० दोष. वृजयाकभगद्धि १०० धूसियाकअसंख्य ॥ ॥ स्थानः



कूटाइजावाजः मित्रस्त्रिदं पत्रिह्यजत ॥ विष्णुससमथकार्य विनाभमूयगवृत्ति ॥ ३९ ॥  
धनसवानकपटि दूजावात्रिमित्रता सिन दगात्र न मान विष्णुसयात नासाकार्य नोभः  
शय ॥ ॥ मृदूनेवमृदू दंतिमृदू ना दंति दान्ता ॥ नासाध्वं मृदू नासा किं वित्तस्मात्  
कूजतनामृदू ॥ ४० ॥ नायूता न नायूता माव कि यू क्का क माव कि डा ध्वत न क्का कयो  
सिनं नायू क्का क ॥ ॥ वनप्रदालिगावक्रि दं हन मूलानिज क ति ॥ समूल मन्मूल  
यति म्ना यो जौ धा मृदू भीतलं ॥ ४१ ॥ वृत्त स क्का डा अग्नि न न स्य हाश क अ नि खू सिन न न  
दा स्य हा न न प माव कि डा ॥ ॥ स्थू न मा मावली वद क नाव व द्द रा विधी ॥ ४२ ॥ वनाधिव  
क्र गाधि दूजत ४ यत्रिवर्जयत ॥ ४२ ॥ क गत पृ क्का थू सा ख म्ना व क्का क ना म्ना य य डा व  
ध्वत गात्र न मान ॥ ॥ न ह स्ये रु द पं म्ना य य डा व ना की र्त्त न ॥ क ल ह प्र कृ ति म्नेव दू



नत ४ पवित्रं यत ॥ ४३ ॥ गुरुर्वपु कटयाक. किं दुवचन जाक. भवयादावख जाक  
कलहयाक. थयि के कतात्र न मात्र ॥ ॥ गुरुर्वपु कटयाक. गुरुर्वपु कटयाक ॥  
नत ४ पवित्रं यत ४ दूजत ४ पवित्रं यत ॥ ४४ ॥ नत ४ पवित्रं यत. मरु हाडा कि सि. वा  
वडा मासा. जाऊ कलया मनूष्य. थन तात्र न मात्र ॥ ॥ इज न वस दा मित्र पत्र स्वा मित्रता  
मुय १॥ गम जी हं वमु जी हं व. दूजत ४ पवित्रं यत ॥ ४५ ॥ इज न मित्र पत्र पूष  
आज सरुडा मु. जि थि सा जी हं डा दे वमु. थन तात्र न मात्र ॥ ॥ न विभ्वसद मित्र स्यः  
मित्र स्यापि न विभ्वसत ॥ कदाचित् कपितं मित्रं. सर्वं शुचं प्रकाशयत ॥ ४६ ॥ विवि  
डा विभ्वसमगठा. मित्रे डा विभ्वसमगठा. कदाचित्. काय इजनास समरु गु च प्रकाशया  
य ॥ ॥ न विभ्वसद विभ्वस. विभ्वसने व विभ्वसेत् ॥ विभ्वसं रयस्येन्न मूलानपिः



निकृति ॥ ४८ ॥ अविष्म सयाक विष्म समतडा. विष्म सीयाक विष्म समतडा. विष्म  
सयाकाक याक तं रुयजायन पिडा ॥ ॥ नदीनां वनखीनां व. गृ मिहर्ष मरु पाधिना ॥ ६  
विष्म सनेव कर्तुं वी म्नीषु जाऊ कलषु व ॥ ४८ ॥ नदीडा नू सिता हाडा. द कूडडा. गृ  
मुष्मजीडा म्नीडा जाजाडा. विष्म समतडा ॥ ॥ नदीतीप्र वृथ वृक्षा. याचना जी निजाण  
या ॥ सामं न नहि ता जाजा. नरु वंति विनाय ४८ ॥ ४९ ॥ वृत्ति तवान सिता. म्नाध जम  
थुज मि सा मंगी म इ जाजा. थर्गे दीर्घाय रुय म इ ॥ ॥ यदी द्द क्का भवती प्रीतिं. जी हि नः  
गुनका नयन ॥ श्रुत मर्थ प्रया गंव. पत्रो क्क दान द र्भ न ॥ ५० ॥ ताका न त्वं प्रीतिं वृक्षा  
मान सा. थर्गे स्व ता मो न न. रुन स्वाय धन त्याय. यजु ष म द अ म्नी स्वय ॥ ॥ निकृष्या द्द  
द विष्म सं. न कृष्या च्छु ल विगृह ॥ म्नात्मना पित थो क्का धं मिश्र वेन न का न यन ॥ ५१ ॥